

Izkaža vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.—

LETO II.

Ljubljana, sobota, 22. decembra 1923.

Štev. 47.

Še vedno proti ujedinenju.

Ne po besedah, ampak po dejanjih jih sodite.

C. R. S. O. J. je 6 decembra poslal Glavnemu radniškemu savezu pismo, v katerem predlaga, da bi se zastopniki ene in druge centralne instance sešli 12. decembra in začeli pregovore za vzpostavitev enotnih strokovnih organizacij.

Glavni radniški savez je na ta poziv odgovoril v dolgem pismu, v katerem odgovarja približno tole:

»Predno se sesanemo na skupni konferenci, se moramo sporazumeti o bazi, na kateri se hočemo ujediniti in združiti. Na konferenci bi potem govorili le o tehnični izvedbi združenja.

Principi, katerih se drže naše strokovne organizacije in na podlagi katerih je edino mogoče združenje so: ujedinenje in združene organizacije morajo ostati včlanjene v Amsterdamski internacionali. Četudi smo včlanjeni v internacionali, pa smo v vseh akcijah samostojni. Od političnih strank morajo biti strokovne organizacije neodvisne, vendar mora delavski pokret kot celina biti enoten, duhovno socijalističen, borbena razreden. Iz ujedinenih organizacij moramo odvrniti vzroke, ki so povzročili današnji razcep. To so pomoči, ki jih servira delavstvu li. komunistična internacionala s tem, da oznanja: »da odločne in zavedne manjšine morejo v energičnem poletu vzei buržuaziji moč in oblast«, kar je reakcionarna teorija. V ujedinenih organizacijah ne sme biti komunistično-boljševiških tendenc. Če se ne izjavite, da hočete združenje v duhu socijalistične delavske internacionalne, bomo smatrali, da nočete duhovnega jedinstva.«

To je smisel odgovora G. R. S. v kratkih besedah: Socijalpatrijolje zahtevajo, da se neodvisne strokovne organizacije izjavijo že pred ujedinenjem za Amsterdam in ne samo to, ampak tudi za II. internacionalo, ki se je prekrstila v Socijalistično delavsko internacionalo. S tem pismom so patrijole pokazali, da jim je več ležeče na tem, da pripadajo Amsterdamu in II. internacionali, kot pa na tem, da se vzpostavijo močne in enotne strokovne organizacije. Vse, kar patrijole govorijo o ujedinenju in enotnih organizacijah je fraza, je diplomatično manevriranje pred masami, ki so za združenje.

Nam v neodvisnih organizacijah je enotnost strokovnih organizacij važnejša kot pa pripadnost k eni ali drugi internacionali. Tudi širokim masam delavskega razreda, ki največ trpijo vsled razcepa, je enotnost važnejša kot mednarodna orijentacija. Zato je vse obsodbe vredno stališče socijalpatrijolov, ki enotnosti strok. organizacij predpostavljajo vprašanje mednarodne pripadnosti.

C. R. S. O. J. še ni zavzel napram temu odklonilnemu odgovoru svojega stališča, vendar pa mi že danes lahko povemo, da mi kljub temu ne bomo prenehali z borbo za ujedinenje. Mi nismo za Amsterdam; kljub temu pa bi, v slučaju, če bi se večina odločila za

Amsterdam, pokorili se večini, samo da dosežemo enotnost. Več demokracije pokažite. Puslite, da bodo odločevale mase, pa se bomo združili. Dokler pa bodete komandirali sami, proti volji mas, pa se ne moremo sporazumeti samo z generali.

Izjavite se vi, da vam je enotnost važnejša kot pripadnost eni ali drugi internacionali, izjavite se, da hočete spoštovati princip demokracije, kakor smo že izjavili mi, pa pridemo skupaj.

Ataka kapitalistov na soc. zavarovanje.

»Da se takoj razpišejo volitve v bolniško blagajno, zavarovalnico zopet nezgode in delavsko zbornico«, to zahteva je delavstvo v neštetih resolucijah predložilo vladi, ki pa se na resolucije ni ozirala, ker delavstvo ni imelo moči, da jo prisili.

In tako vlada v teh institucijah danes skupina ljudi, ki se borijo za »proletarijat«, četudi niso bili voljeni od delavstva, ampak postavljeni od vlade, ki je dobro vedela koga postavlja in imenuje v te institucije. Volitve so se vršile pač enkrat na Hrvaškem, ker pa proletarijat ni izvolil socijalpatrijolov, je vlada volitve razveljavila in imenovala socijalpatrijole kot predstavnike delavstva v teh institucijah.

Sodelovanje in soodločevanje delavstva je buržuazija na ta način preprečila. Socijalpatrijole so bili zadovoljni, da so dobili te institucije v svoje roke in cel čas lepo molčali. Ni jih bilo sram, da držijo te postojanke po milosti vlade in proti volji delavstva, v svojih rokah. Zato niso nikdar poskusili nobene akcije za enotno bolniško in nezgodno zavarovanje delavstva, ki ga je upeljavala buržuazija, ki se je zavedala zakaj tega enotnega zavarovanja noče.

Rudarji imajo danes zasebno bolniško in nezgodno zavarovanje, druga večja in važnejša grupa železničarji, zopet svojo posebno zavarovanje in ostalo industrijsko in obrtno delavstvo zopet svoje.

Na ta način je buržuaziji uspelo, da je onemogočila vsako skupno akcijo cellega delavskega razreda. Kadar se gre za zavarovanje rudarjev, se upirajo samo rudarji, ker železničarji in ostalo industrijsko delavstvo ni prizadeto in razume se: podležjo, ker so kapitalisti enotni. Kadar navalijo kapitalisti na zavarovanje železničarjev, ostanejo li osamljeni, ker se to zavarovanje ne tiče rudarjev, niti ostalega delavstva in zoper je zmaga enotnih kapitalistov zagotovljena in kadar se gre za zavarovanje industrijskega delavstva, sta desinterezirani dve najvažnejši stroki: rudarji in železničarji in težko je industrijskemu delavstvu braniti svoje pravice.

Železničarji in rudarji so v zadnjih 3 letih ofenzive kapitala izgubili precej pravic in ugodnosti pri svojem zavarovanju. Tudi industrijsko delavstvo ima beležili samo nazadovanje svojih

pravic v institutu, v katerem gospodarijo zastopniki Zveze industrijcev v sporazumu z od vlade (Zerjava) imenovanimi delavskimi zastopniki. Toda kapitalistom še ni dovolj. V polnem teku je ataka na bolniško in nezgodno zavarovanje delavcev s strani kapitalistov, ki operirajo z lažnjivimi številkami in demagoškimi parolami.

Podjelniki, z Zvezo industrijcev na čelu, dobro vedo, kako se množijo priložbe delavstva čez okorno in počasno administracijo v teh zavodih. Zato vodijo boj proti tem zavodom s krinko, kakor, da hočejo izboljšati poslovanje bolniške blagajne. S tem hočejo mase delavstva uspavati in jih izločiti iz boja.

V svojem časopisju »Julro«, »Slovenski Narod« itd. tožijo čez visoke prispevke in čez predrago upravo bolniških blagajn in zahtevajo znižanje prispevkov in redukcijo nastavljenec. Dokazano pa je, da so prispevki, katere plačujejo podjetniki, sorazmerno manjši kot so bili pred vojno, dokazano je, da so se v večji meri tudi dajatve bolniške blagajne zmanjšale in tudi trditve, da se je uprava podražila, ne odgovarja dejstvu. Dokaze za to je doprinesel s. U. F., ki ima v rokah gotovo točne številke.

Tudi kapitalisti s svojo Zvezo industrijcev vedo dobro, da ni res, kar trdijo, oni hočejo pač še te, itak malen: kostne prispevke za bolniško blagajno še znižati, posebno pa hočejo pri redukciji doseči to, da vržejo na cesto vse nameščence, ki niso demokracii. (V teh zavodih je nameščenih precej uradnikov socijalistov Korunovega in Bernolovega kalibra.) Reducirati hočejo predvsem te nedemokrate in jih nadomestiti z dnevnjarji. Pozneje pa mesto dnevnjarjev, nastaviti zopet demokrate. Znebili se hočejo vsake prave kontrole, to je cilj vsega tega gibanja. Upravni centralizem ovira redno in hitro poslovanje, to vedo tudi kapitalisti, ali njim se ne gre za slavar, njim se gre za profit. V centrali se zbirajo velike vsote denarja, ki se nalagajo v banko, ki iz tega denarja dela profit. Če ne bi bilo centralizacije, bi se denar izgubil še po drugih bankah, zato mora v interesu ene banke ostati centralizacija, pa četudi zato trpi prizadeto delavstvo.

Poleg naše zahteve, da se izvedejo volitve v te zavode, moramo zahtevati še to, da se upelje enotno zavarovanje za vse delavstvo in da se odpravi posebno zavarovanje za posamezne stroke. Dokler pa te enotnosti ne dosežemo, moramo pa skupno braniti interese enega in drugega zavarovanja, interese ene in druge stroke pri raznih zavarovalnicah v enotni fronti celokupnega delavstva.

Ne zadostujejo samo protestni shodi in protestne resolucije, na katere se nihče ne ozira, treba stalno voditi obrambeno akcijo proti enotnim kapitalistom v enotni fronti proletarijata.

Širite „Strokovno Borbo“!

Janko Petakovič slovenskim rudarjem.

Dragi drugovi!

Kakor vam je znano, mi današnji reakcionarni radikalni režim, četudi nima za to zakonske pravice, ne dopušča, da bi prišel k vam, da bi se skupno pogovorili o položaju in o načinu, kako bi izšli in našli poti iz tega nevzdržnega slanja. Kar ne morem storiti osebno, hočem poskusiti pismeno.

Pređen bi o tem govorili, je potrebno, da nekoliko besedi spregovorim o gospodarski vlogi vašega dela v rudarski industriji.

Brez dvoma vam je znano, da se vsa rudninska bogastva: zlato, srebro, nikelj, baker, železo, cink, črni in rjavi premog nahajajo globoko v notranjosti zemlje. Vse te rude in kovine so temelj, so osnova moderne kulturne produkcije, modernega kulturnega gospodarstva. Brezštevilna orodja, mehanični aparati itd. so izdelani iz kovin, stroji v lovarnah in delavnicah so iz kovin in druga ruda — premog je ono sredstvo, brez katerega bi ne mogle obratovati tovarne, ne bi mogle pluti ladje niti voziti lokomotive. Vse to nam dokazuje, da brez kovin in premoga ne bi bilo kulturnega gospodarstva. Sploh si ne moremo misliti, kako bi svet izgledal, kako bi človeštvo živelo, če bi ne bilo niti premoga niti kovinskih rud.

Ali vsa ta rudninska in kovinska bogastva bi ostala brez vrednosti, če bi se jih ne spravljalo iz notranjosti zemlje na dan, na svetlo. Da spravljamo te za svetovno gospodarstvo tako važne dobrine iz notranjosti zemlje na svetlo, smo mi rudarji prisiljeni, da se spuščamo po slo in po tisoč metrov globoko pod zemljo. Delamo in mučimo se globoko pod zemljo brez solčne svetlobe, brez čistega zraka, kjer zemeljska vlaga ali vročina izpija in sosa našo življenjsko silo. Neprestano v smrtni nevarnosti, da nas zasuje, v neprestani nevarnosti, da nas zadušijo strupeni plini. Naše življenje je neprestano v nevarnosti, rečemo lahko, da smo daleč pod zemljo živi zakopani. Številne nezgode naših sodrugov nam to potrjujejo.

Naše rudarsko delo je za svetovno gospodarstvo največje važnosti, naše delo v rojih je najtežje in najbolj nevarno delo, a za to težko in nevarno delo, brez katerega si svet misliti ne moremo, se rudarja pusti krkavati in giniti za to, da se ob njegovem delu redi in debeli nekoliko magnatov-kapitalistov in da žive na račun delavstva in iz žuljev rudarskega delavstva pokorni slugi in lakaji kapitalistov razni višji in nižji ravnatelji inspektorji s svojim štabom priganjačev.

Da navedem par dokazov iz življenja in dela rudarjev pri T. P. D. (Irboveljska premogokopna družba).

V revirih T. P. D. dela okoli 9450 delavcev in delavk. Dnevno se povprečno producira 680 vagonov premoga = 6,884.000 kg. Cena 1 vagona premoga je 2800 Din (s. Petakovič še ne ve, da se je premog zopet podražil na 3200 Din; op. uređ.). Vrednost dnevne produkcije torej okoli 1,905.120 Din. Celoletna produkcija (računano 300 delovnih dni) zna-

ša približno 2,041.200 vagonov in vrednost na leto produciranega premoga okoli 471.536.000 Din.

Iz teh števil se razvidi, da 1 delavec s svojim delom zasluži sledečo vrednost: V 8 urah (dnevno) 720 kg, čigar vrednost znaša 208 dinarjev, letno (300 dni) torej 21.600 kg v vrednosti 62.400 dinarjev.

Po teh številkah sodeč, bi moral človek misliti, da od 62.400 dinarjev, katere letno zasluži s svojim delom, dobivate plačo, s katero lahko udobno živite.

Toda na žalost moramo reči, da temu ni tako. Iz mezdne tabele o vaših plačah se vidi, da ne živite kot ljudje, ampak kot pravi sužnji kapitalistov T. P. D. in njihovih valpov. Pravzaprav vi ne živite radi sebe, nego radi drugih, katerim ste potrebni. Na podlagi plač kakršne sprejemate danes, moremo konstatirati, da je vaša povprečna plača 31.50 Din za 8 ur dnevnega napornega in nevarnega dela. Da se vidi lažje pravo stanje iznašamo sledečo tabelo:

	Dnevna produkcija premoga v kg	Dnevna produkcija v dinarjih	Za dnevno produkcijo znaša povprečna plača	Kapitalistom ostane od dnevnih produkcije
	Kilogramov	Dinarjev	Dinarjev	Dinarjev
1 delavec dnevno	720	208	31.50	176.50
9450 delavcev dnevno	684.000	1.905.120	14.075	1.890.045

Evo sodrugi, iz teh števil se vidi, da vi ne živite za sebe, da se ne mučite zase, ampak za kapitaliste. Ali ni žalostno, da s svojim težkim in nevarnim delom zaslužite čez 200 dinarjev dnevno in da dobite dnevno od teh 200 dinarjev le nekaj nad 30 dinarjev, a okoli 170 dinarjev ostane kapitalistom. A kako bi lahko živeli vi in vaša družina, če bi se vam pripadajoči zaslužki izplačali. Danes v dobi velikanske draginje je dovolj

samo omeniti zaslužek 31.50 Din, onda se lahko proceni v kaki bedi in v kakem mizernem stanju se nahajate. Na delu pod zemljo v strupenih plinih, v nevarnosti, da vas zasuje, ste vedno izpostavljeni smrtni nevarnosti. A doma gladije vaša žena in otroci tudi v nevarnosti, da pogine od gladi. Z eno besedo: v obeh slučajih, na delu in doma, vas čaka smrt.

(Dalje sledi.)

O ofenzivi kapitala

kot predgovor k enotni fronti.

Ofenziva kapitala se javlja v različnih deželah v različnih oblikah, vendar je ofenziva kapitala svetoven pojav in ji je cilj v vseh deželah isti: vojne stroške zvaliti na pleča delavstva in svojo gospodarsko krizo povojne dobe izboljšati na račun proletariata.

Vojna, ki je izbruhnila vsled gospodarske krize, krize ni izboljšala ali celo izravnala. Nasprotno: kriza se je povečala in se še veča dan za dnem. Priča nam to splošna brezposelnost, posebno brezposelnost v industrijskih deželah z visoko valuto. Na vsem svetu je danes nad 30 milijonov brezposelnih delavcev, dan na dan se še zapirajo tovarne in nove čete brezposelnih romajo na cesto. V dobi pa, ko brezposelnost poraja bedo, a beda revolucije, je potrebno, da si kapital zasigura svoje življenje, vsaj podaljša in da zato odvzame delavstvu vsa sredstva borbe, oropa vseh dosedanjih pravic in vsilji nove sifilitične pravice. Skratka: ofenziva je potrebna!

In tako naskakujejo sistematično kapitalisti na osemurni delovni čas, za ukinjenje kolektivnih pogodb, ukinjenje delavskega zakonodajstva in za uvedbo »odprtih delavnic«. V vseh deželah se vrši ta ofenziva v tej smeri in buržuazne vlade vseh dežel podpirajo z vsemi sredstvi to gonjo delodajalcev proti proletariatu. Kapitalisti, ki se uspešneje organizirajo v svojih organizacijah, celo v internacionalnih, zasledujejo posebno težnjo: uvesti odprte delavnice! Odprte delavnice pomenijo: delodajalec ima pravico sprejemati v delo tudi neorganizirane delavce in da se radi mezde pogovori z vsakim posameznim pri vstopu v službo. Javno je, da pri uvedbi tega takoj odpadejo vse kolektivne tarifne pogodbe in vsak delavec je prisiljen stopiti v delo za kakršnokoli plačo! Druga težnja jim je: ukiniti osemurni delavnik, sploh odvzeti vse drobnice, ki so popadale raz zakonodajno mizo buržuaznih držav. Ta boj se javlja sedaj ostro posebno v Jugoslaviji, kjer razne zveze industrijev sprejemajo resolucije, da se ukine prepoved ženskega in mladoletnega dela ponoči in da se odpravi osemurni delovni čas, da se prekličijo zakoni o zavarovanju in zaščiti delavstva.

Politična ofenziva kapitala se enako javlja jako ostro posebno v Jugoslaviji. Vse komunistične stranke in strokovne organizacije, ki so pripadale rdeči strokovni internacionalni, so bile prepovedane. Kljub temu razvijajo pokret pa danes udušiti s fašistovskimi bandami in da z vsemi državnimi aparati unič-

jejo delavski pokret, rušijo štrajke in razpuščajo organizacije.

Vidimo torej, da besni ofenziva kapitala vsepovsod; da ima razne oblike, a isti cilj, različne metode, a pričakuje istih uspehov. Če pa pogledamo s treznim očesom, moramo reči: proti enotni, čvrsto sestavljeni buržuazni fronti stoji razbita fronta proletariata politično kot ekonomsko. (Da pomagajo k temu razbitju i razni Fabiančiči in Klemenčiči, je jasno in kapital jih lahko dobro plačal Saj najbrže jih!) In popolnoma jasno je, da se vsled jačjega pritiska s strani buržuazije, vsled jačje ofenzive kapitala, jačjega izkoriščevanja in sprememb metod razrednega pritiska, javlja v delavskih množicah sirenjenje po enotni fronti in skupnih akcij, ki so potrebne, da se odbije naval kapitala. Edino z enotno fronto, skupnimi akcijami vseh razrednobojnih organizacij bo uspešen boj proletariata proti kapitalistični ofenzivi!

Vprašanje postajnih odpravnikov.

V »Jug. Železničarju« poročajo o sestanku, ki se je vršil dne 25. novembra 1923 v Zidanem mostu in ki se ga je od 280 »tovarišev« južne železnice udeležilo samo šest, od okrog 150 »tovarišev« pa od državne železnice v Sloveniji, samo pet. To tarnanje osrednjega odseka postajnih odpravnikov je nam pa radi dveh vzrokov popolnoma neumljivo in to tembolj, ker z začudenjem opažamo, da se imenovani osrednji odsek smatra nekim protektorjem vseh postajnih odpravnikov. O tem sestanku, ki se je vršil v Zidanem mostu, niso vedeli postajni odpravniki nič; in kar nas je »tovarišev« in netovarišev v precej veliki dispozicijski postaji, nismo o tem sestanku niti sanjali. Kako pa je bilo s progno, nočemo niti govoriti. V tem prvem vzroku gotovo leži velik vzrok desorientiranosti.

Drugi vzrok pa je aminentno važnejši. Obvestilo, da se bo sestanek vršil, je bilo naliteno, kolikor je meni znano, samo v »Jug. Železničarju«. V drugih tudi strokovnih časopisih, n. pr. v naši »Strokovni Borbi« ni bilo nikakega obvestila. S tem osrednji odsek najbrž ni računat. Kaj le-ta naivnež res misli, da so vsi post. odpravniki organizirani v radikalni ZJZ? Ali rek misli, da so vsi post. odpravniki Orjunaši in Sokoli? Da gospodje iz osrednjega odbora Med post. odpravnikov ni samo šlap, nacionalistov in hlapcev kapitalizma, ampak je tudi mnogo sodrugov, katerih mišljenje gre od vašega z diametralno razliko; sloje na strogem stališču razrednega boja in so to ljudje, ki ne bodo

nikdar nasledili vašim demagogskim frazam, najmanj pa danes, ko vidijo kako nespamelnost se se blamirajo z vašim beogradsko - carskim kongresom, kjer ste vi »predstavniki zapadno-evropske civilizacije« padli v mamljiv blesk odseva umirajočega bizanlinskega despotstva ter s tem ravno pokazali, kako malo ste Evropejci, a kako zelo Balkanci. Pa ne samo etnografsko bodite prepričani, da ni razredno zaveden samo progovni delavec, umazani kurjač ali pebel ljubljanskih in mariborskih državnih železnic, ampak, da je razredno zavedna - internacionalnega mišljenja tudi ona polinteligenta, ki ne bo pihala v vaš »cor - d'woir« nikdar — pa, da jo še tako strašite z redukcijo, z radikalskimi metodami in slično bedarijo, s katero vaš kader žal tako rad operira. Ta inteligenta, ki bo znala proletarijat obvarovati pred vašimi kvarnimi vplivi že po logičnem mišljenju, odklanja vsako nepotrebno čenčanje v odsekih, ker je to samo brezplodno tratenje časa, ali pa umetno napeljevanje

vode na narodno socialni mlin ZJZ! Ker pa se vam ni zdelo umestno in potrebno pozvali na sestanek postajnih odpravnikov vam nasprotnega mišljenja, smo tako prijazni in vam naše mnenje povemo evo na tem mestu.

Postajni odpravniki so kasta, ki stoji med uradniki in uslužbenstvom ter so plod politike, ki jo je vporabljal Avstrija, hoče na ta način preprečiti vsako eventualno sirenjenje za fuzijo po kapitalizmu eksploahirane inteligence. Za le-te stari predpisi, kar se tiče izobrazbe, niso bili tako natančni. Večkrat je bil postajni odpravnik lahko individij, ki je končal samo tri srednje šole, zgodilo pa se je tudi, da so za gotove ljudi zahtevali kar pet razredov srednje šole. Nova pragmatika je o tem popolnejša, ker predpisuje natančno štiri razrede srednje šole ali tej sorodnega značaja, ali pa manj razredov realke, oziroma gimnazije, za to pa kake druge obrtne, trgovske ali kakršnekoš šole že.

(Dalje prihodnjič.)

IZ RAZNIH POROČIL.

Kdor hoče nekaznovano goljufati, naj gre med radikale.

Radikali ali kakor jim pravijo hrvaški seljaki radikrali, imajo vse državljanske pravice kot drugi prebivalci SHS. Nimajo pa istih dolžnosti in njihove pravice ne omejuje noben zakon, niti kazenski, niti civilni. Kdor ima člansko izkaznico s Pašičevo sliko, je imun. Ne sme ga pogledati niti žandar, niti sodnik. Če pa se kdo zmoli, polem gorje mu. Takoj bo reduciran. Da je res tako, kaže slučaj trboveljskih radikalov Šuntajz-Štefanovičeve sorte (imamo v Sloveniji tudi radikale Lukan-Zupaničeve sorte). Ti trboveljski radikali so dobili spomladi 75.000 Din ali 300.000 kron za konsumno društvo, kateri denar so pa v veliki meri porabili za svoj osebni konzum. V posesti tega denarja niso hoteli parirati Lukanu (listemu iz Emona-baral) in zato so bili ovadeni. Ante Krist-Šuntajz je sam pisal pismo (ki je bilo v izvlečkih objavljeno v 41. številki »Strokovne Borbe«), da pričakuje, da bo obsojen. Brezdvomno je podcenjeval Štefanovičeve zveze, ker v zadnjem trenutku, ko bi se morala vršiti poročna obravnava, ko so bili pod ključem tudi že pomagali pri konzumiranju 300.000 kron, se je minister-radikal spomnil, da je Šuntajz nedolžen, ker radikali smejo brez kazni upravljati državno posojilo in izdal je ukaz, da se Šuntajza izpusti. In spustili so ga morali. Predlagamo, da si vsakdo, kdor hoče nekaznovano goljufati, krashi ali na drug nečasten način priti v navzkrižje z kazenskimi zakoni, nabavi izkaznico s Pašičevo sliko za 2 dinarja. Ker si bo prihranil vse izdatke za advokata in bo siguran, da ne bo obsojen. Štefanoviču pa čestitamo na uspehu. Kar se ne posreči nobenemu advokatu, se je posrečilo njemu: izposlovali izpuštili ljudi, ki so priznali, da so krivi, po zakonih o goljufiji in poneverbi.

Na ta-le slučaj naj se spomni vsakdo, ko mu bodo razni državotvornici govorili, da smo pred zakonom vsi enaki.

Kjer je dim, tam je ogenj.

Zveza jugoslovanskih železničarjev ali kakor se imenuje sedaj Udruženje nacionalnih železničarjev, se na vse mogoče načine zvija in dementira, da nima zaslug pri sedanjih novi pragmatiki. Ali stvar je precej sumljiva, ker to trde celo listi, ki so prijateljski tej organizaciji. Tako so »Jufranje Novosti« dobile telefonsko sporočilo iz Beograda, da sta predsednik centralnega odbora nacionalnih železničarjev g. Lukič in podpredsednik g. Nikolič (oba v prometnem ministrstvu) izrazila prometnemu ministrstvu v imenu večine kongresa globoko zahvalo za donešenje železničarskega zakona in da sta mu k predani resoluciji izjavila, da je resolucija izraz manjšine. Sedaj ta centralni odbor seve pošilja »jufranjam

Novostim« svoj dementi, češ, da se vsebina omenjenega članka ne sklada z resnico. Namreč, resnica je, da je tista resolucija sprejela enodušno in glasno brez vsake pripombe, kar baje ni le razvidno iz zapisnika, temveč je znano vsem delegatom iz vse kraljevine. Torej si naj železničarji to vest tako korigirajo, da so za resolucijo glasovali vsi delegati (saj je samo papir), a da sta predsednik in podpredsednik izrekli ministru saobračaja v imenu člega kongresa globoko zahvalo za donešnje pragmatike.

Torej je pragmatika izvrstna in železničarji se naj kar trumoma organizirajo v »Zvezo nacionalnih železničarjev«, ki ve, da boljše pragmatike nima svet in ki je ponosna na njo. To tudi kažejo povsod in se celo jeze na našo kritiko te pragmatike, da baje ne govorimo resnice. O, ko bodo tudi razni člani iz organizacije Zveze nacionalnih železničarjev začutili na svoji koži »izbornost« te pragmatike, pa bodo spoznali, da smo govorili resnico. Saj bo 1. januar skoro in takrat jih bo precej na cesli. Nekateri pa še prej. Če ne verjamele, Blažev Blaž, poglejte na državno upravo južne železnice, tam je že odlok pripravljen.

Zasmeh in norčevanje.

Ministrstvo Saobračaja je dalo naredbo na vse železniške direkcije, da se ukinja člen 7. »Začasnega pravilnika« in na mesto njega stopa svobodna pogodba med delavci - železničarji in železniškimi edinicami in da se imajo vzeti mezde, kakor so v privatnih podjetjih.

»Splošna železničarska organizacija« (prej NSZO) je predložila Državni upravi južne železnice in Inspektoratu državne železnice v Ljubljani mezdno tabelo najnižjih in najvišjih mezd v privatnih podjetjih ter zahtevala, da se delavstvu na podlagi te tabele zvišajo in regulirajo mezde. Državna uprava južne železnice pa lepo močiči, le inženir Šega, listi, ki najbolj ljubi delavstvo (ni mu v eni prihodnji številki malo zakurimo, ne glede na to, da mu bo postalo vroče) je šel k strojnemu livarnam in tovarnam« poizvedoval, kakšne so tam mezde. Dasi smo mi predložili tabelo, potrjeno od Državne borze dela, na ravnateljstvu nikakor ne morejo verjeti, da bi mogel biti delavec (suženj po njihovem mnenju) vsaj nekoliko bolje plačan nego je sedaj. Kurilnica Ljubljane državne železnice pa je kar pograbila to in naredila lepo po svoje, samo, da se roga delavstvu in ga ponižuje. Išče in išče (kakor inž. Šega) podjetje, kjer bi bili delavci najslabše plačani. Tu spet vidi, da gospoda, hlapci kapitalistov in njih eksponenti vse svoje življenje posvečujejo za to, da izmozgajo delavca kot citrono. Že itak po dosedanjih uredbi »Začasnega pravilnika« so plače takšne, da je za življenje premalo, za

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

smrti pa preveč, sedaj pa še se trudijo, kako bi te nizke mezde še bolj znižali. In to v državi, ki se imenuje, da je Jugoslovanska, narodna, kjer bi naj bilo vsem državljanom specijelno pa Slovonom dobro, kakor v biblijskem rajju. In tisti, ki to trde in razglašajo, se niti ne zmislijo, da je v biblijskem rajju bilo dovolj živin in drugih materialnih dobrin, a da se niso brigali, kakšne narodnosti so njega prebivalci. Ena, ki se tako zavzema za frazo »narodna« je organizacija nacionalnih železničarjev, ki kar ne morejo prehevaliti dobine, ki jih imajo sedaj železničarji in ves profetarjal. Sicer, kdo ve, morda njih nacionalni »proletariat« res uživa vse dobrine in dobiva prejemke po nekaki drugi pragmatiki, nego je ta, ki so jo pomagali skovati za nas, ki smo preveč materialisti in premalo (po njihovem, seve) nacionalisti.

Dejstvo, da se skuša še bolj oškodovati delavce železničarje, je že dano v Zagrebu, kjer so jim nove mezde brez predpisane komisije naznačili takšne, da so izdalno nižje dosedanjih. Seveda se zagrebški železničarji ne bodo dali kar tako ubijati, nego zahtevajo, da se znova pristopi k reguliranju in to po predpisih odredbe ministrstva Saobračaja, ako, seve, ta odredba ni samo za smeh delavstvu. Ta odredba jasno govori, da se mora za določanje novih mezd po tržnih cenah pri vsaki ednici sestaviti komisija iz predstojnika, inženirja, delovodje in enega iz najstarejših delavcev. Tako mora biti in tako se mora izvršiti in nič drugače, ako živimo v državi, kjer so naredbe in odredbe oblasli kaj vredne in kjer podrejeni uradniki še imajo kaj rešpekt pred njimi. Če pa ne, potem pa smo prav govtovo v Čuhukafriji.

Mi bomo strogo sledili za tem, da se delavce - železničarje ne bo izigravalo in da se bodo naredbe, ki so njim v korist, točno izvrševale, ker one, ki so njim v škodo, se itak pretočno izvršujejo. Na dohčenem delavcu pa je tudi veliko lažje, ki bo v komisiji sodeloval na določanju mezd.

Da pa bomo lahko z vso tehnostjo in močjo branili pravice delavcev - železničarjev, zahtevamo tudi od njih da nam sloje v oporo. To pa se zgodi, če so vsi do zadnjega organizirani v »Splošni železničarski organizaciji.« Enotnost je sila.

Za enotno reševanje del. vprašanj.

Klerikalci so bili demagogi in zavijači in vse, kar se je kje zgodilo in naredilo, in če ni bilo od njih strani, zavijejo in osveljijo v luči, ki je samo tem žudodelnikom mogoča. »Straža« iz Maribora (nekateri ji pravijo mariborska »Straža«, kar pa ne odgovarja resnici, ker slabo straži Maribor) od 16. novembra t. l. govori o enotnem reševanju delavskih vprašanj. Naša organizacija, da je imela smelost, da je brez vednosti klerikalcev, t. j. »Prometne zveze«, započela akcijo za reguliranje mezd, ki pridejo v dobro tudi klerikalnim železničarjem. S tem, da smo kršili baje enotnost in zasejali razdor. Ne vemo, ali po naših mislih je akcija za regulacijo mezd najmanj razdora vredna in »Prometna zveza«, ki ima svoje žebote v parlamentu in bi morala prve vedeti za vse odredbe ministrstva, ki se tičejo železničarjev, ni vedela, kakor se vidi ničesar, a ko je zvedela, še to takrat netočno in samo na pol. Zakaj ni takoj ona predložila tabelo svobodnih tržnih mezd, kakor je naredila »Splošna železniška organizacija« (prej Neodvisna Strok. Zel. Org.), ki nima prav nobenega poslance, še manj pa hgra v parlamentu? Da bi pa tistim 7 članom, naša organizacija delala tlaško in jih dramila iz spanja, pa naj »Prometna zveza« s figrom žebotom vred nikar ne pričakuje. Dobro je, da so ga člani zato okrcali, ker nič ne ve, vendar s tem ni storjeno še prav ničesar od njih strani za izvedbo odredbe ministrstva glede regulacije plač. — »Straža« po navadi prav katoliško zavija in govori o nekakih razredih, ki so bili predloženi. Naj počaka nekoliko. »Strokovna Borba« v kratkem objavi predlog za »Delavski red«, ki je bil poslan

ministru, saobračaja in tam bo videla tudi tabelo, ki je bila predložena ravnateljstvu železnice od strani naše organizacije. Tam bo tudi videla, da se ni pozabilo pomožnega delavstva, niti dinarjev, še manj pa se delalo razrede, kar »Straža« prav rada pozablja. — Če pa delavstvo preklinja neslogo železničarjev, pa ima za to povod. Saj so baš klerikalci tisti, ki sejejo neslogo in love v svojo organizacijo nezavedne, da si tako zasigurajo glasove pri volitvah. Drugega namena in pomena pa taka organizacija, ki se solni v obliemu kapitalistične SLS, nima. Pameten in zaveden železničar bo prokel to neslogo in se organiziral v resnično delavski, razrednozavedni železniški organizaciji, kakor je Splošna železniška organizacija. Tu ne bo pomagalo prav nobeno podvzemanje in držanje sklepov (ki sicer itak ne eksistirajo), niti držanje klerikalne besede (ki je pa pajčevina, pa če bi jo koval tudi kovač), nego dejstvo, da le razredno-zaveden železničar, organiziran v razredno-zavedni organizaciji, doseže sebi izboljšanje, ker izboljšanje delavskega položaja je delo delavcev samih, a ne figrov, a la žebot in nesrečna »Prometna zveza«, ki živi le zato, da voli »figre«. — Enotno reševanje delavskih vprašanj je v enotni, razredno-zavedni organizaciji in nikjer drugje.

Ne imejte nas za neumne.

Zadnji »Jugoslovanski železničar« se joče, da ga »Strokovna Borba« zadnje čase vehementno napada, in da baje to škoduje v današnjih bednih dneh železničarjem, ker sejemo prepir med nje. Mili bože, ali mislite gospoda nacionalni železničarji, da bomo radi vaše igre molčali in vas še hvalili? Saj ste vendar volili v centralni odbor ljudi, ki so pod nosom ministra Saobračaja in ste jim dali zaupnico za to, da so pomagali skrupirati pragmatiko, ki je »res da nekoliko slaba, ali ima tudi svoje vrline« (besede vaših mož). Kdor je s tem zadovoljen, naj lepo poje »Hej Slovani« in si veže tleh in naj bo lep organiziran v organizaciji nacionalnih železničarjev, t. j. v »Zvezi Jugoslovanskih železničarjev«. Ostali železničarji pa, ko bode zakrutil želodec še bolj, kol dostej (nekateri še namreč ne verjamejo, da bo zakrutil) pa se brez naše »združbe« razdražijo in vas prav pošteno »pohvalijo« za zboljšanje »naših obupnih razmer«, katero ste jim pripomogli. Nikdar pa ne mislite, da je znamenje »sporazuma« veljalo tudi v slučaju, ko, četudi indirektno, železničarjem poslabšate ta obupni položaj in ga, četudi samo z glasovanjem, pohvalite in odobrite. To ni resno in pošteno delo, to je koritarstvo in izdaja. Tu ne bomo molčali. To pa že ni »prepír med železničarji«, to je razkrinkavanje in žigosanje klike, ki kuje za sebe na nezavednih ljudeh lavorike in boljši kruh posameznikom.

»Sporazum«, ki apelirata nanj, bivši akcijski odbor, pa ni nobena koalicija in sklenjen »Burgfrieden«. To je bil samo sporazum enolnega nastopa v akciji za zboljšanje obupnih razmer, za protest proti izmzgavanju. Pragmatika, ki smo jo dobili, pa je poslabšanje, to si dajte enkrat dopovedati. In tudi to, da ste sokrivi, da imamo takšno.

Tudi to je nekaj.

Tudi to je nekaj. Pred nedavnim časom je prišel iz Ponikve za progovnega mojstra v Ljubljano gosp. Leder. Kakšen kvalitete je bil ta mož, se popreje nismo informirali. Od sedaj ga pa poznamo v tem, da se je posebno zanimal za naš prosti čas. Ni mu dala žilica miru toliko časa, da je sekijskega načelnika pregovoril, da je izdal krožnico, v kateri se odpoveduje prožnim čuvajem en prosti dan. Sicer smo v Ljubljani že navajeni različnih eksemplarjev, da prihajajo in odhajajo, žal ako pride še kaka nova metla in pomete tam, kjer ni potreba, kakor že rečeno, prihajajo in odhajajo, tako bode končno tudi ta gospod odšel s koštrnasto medaljo z napisom: »V darilo vestnemu in pridnemu prožnemu mojstru Lederju v Ljubljani.« Vsi parasiti

so se spravili na oglođanega železničarja, košček za koščkom pridobljenih pravic se odvzema. Povejte, kdaj bode tega konec. Ali je mogoče še kaj oropati. Kaj praviš ti, čuvaj, k temu? Ali več, kje je delavski dom in Splošna železničarska organizacija v njem?

Z. R. D. v Zagorju zmagala.

Pri volitvah v II. rud. skupino je izšla ZRD kot najmočnejša. V obratu Koštrdež je dobila vseh 6 zaupnikov in 6 namestnikov. V obratu Kisovcu je dobila vseh 6 zaupnikov in 5 namestnikov, enega namestnika so dobili soc. demokrati in še to le potem, ko je bil en naš mandata razveljavljen. Na zunanjem obratu pa so zmagali kompromisni narodni socialisti in klerikalci, ki so dobili 4 namestnike in 4 zaupnike. Udeležba zunanjega obrata je bila pod polovico. Volilnih upravičencev na zunanjem obratu je ca 230. Udeležilo se jih je 127 in še od teh je bilo le 13 glasov več za kompromisno listo kot za ZRD. Ko bi se torej tudi tu vsi odzvali volitvam bi ZRD vladala nad Zagorjem.

Zagorski rudarji so pokazali, da jih teror ni zlomil, temveč okreplil. Zivela ZRDI!

Kako so enotni izkoriščevalci. Če je treba udariti po delavcu, je sloga in edinstvo izkoriščevalcev naravnost idealna. Poglejmo si samo en edini slučaj: V mariborski stavki odpuščeni železničarji-rokodelci so iskali pri privatnih podjetjih službe. Ali... ko so imenovali svoje ime, se jim je reklo: »Stavkovodje ne rabimo«. In tako se jim je godilo po celi Sloveniji. In še sedaj so brez službe. Enak slučaj je s Irboveljskimi rokodelci. Delavci, ali si nočete vzeti v vzgled te edinstvi? Takšna edinstvo in organiziranost v razredno-zavedni organizaciji bi vas rešila, kakor rešuje kapitaliste. In ti so razredno-zavedni.

Rudolf Leonhard:

Odločen sklep.

Iz zbirke »Spartakovi soneti«.) Kaj trupel vidim vsepovsod trohneti, kaj voz hiti po cestah v črni svili. — Nobenega ne bomo več gomili zaupali in čemo prej umreti,

s prijatelji ne bomo govorili, počivali nič več, teles razpeti v miru blazine nočemo, skeleti, predno ne bomo zemlje solz razbili!

Želimo, da prej srca bi zastala, ne bomo jedli in ne bomo pili, ničesar upali si pozabiti.

Le eno čemo vedno govoriti, le eno usna bodo ponavljala: Spartaki bomo zemljo solz razbili!

(Drevel Mile.)

Dopisi.

Zagorje. Radikali, kot n. pr. Rahne, širijo okrog lažnjive govornice, da je moj brai France poneveril pri strok. organizaciji večjo vsoto denarja. Tiste ljudiradikale, neznačajneže, ki so pobegnili pod Pašičevo brado, da delajo proti delavstvu in ki širijo lažnjive govornice, smatram toliko časa za lopove, lažnjivce, izdajice in barabe, dokler tega ne prekličejo. Priče, da govore gornje govornice (Rahne etc.) so mi na razpolago in v slučaju, da teh govoric Rahne, radikal, ne prekliče v »Del. Novicah«, v svojem glasilu, se bo proti njim postopalo sodnijsko. Pred proletarsko sodišče ne spadajo, zato, hajd, pred buržuazno sodišče, naj vas ono samo obsodil

Karl Odlazek.

Bled. (Kdo vrača »Strokovno Borbo«.) Blejski sodrugi so dobivali redno »Strokovno Borbo«. Naenkrat pa se je nekdo spomnil, da je bolje, da »Strokovna Borba« ne pride med maso in dobili smo jo nazaj s pripombo »ne

sprejem«. Seveda smo nadaljno pošiljanje ustavili. Blejski sodrugi so reklamirali in dognalo se je, da je na blejski pošti neki zaslužen Orjunaš, ki je na svojo roko, brez vednosti adresata vrnil »Strokovno Borbo«. Tako postopanje golovih poštnih uslužbencev smo opazili tudi v Liji in zbiramo material za obširno pritožbo proti nekaterim poštam.

Novo mesto. Ko ste pisali v vaših listih, da sta Klemenčič in Fabjančič v zvezi s Štefanovičem, nisem mogel verjeti, da bi bilo to res. Sedaj pa jih na delu vidim. Klemenčič, Štefanovič in nacionalisti NSS so se združili v straniki »reda in dela«. Ime nas spominja na naredbo o »redu i radu«. Iz imena lahko posnamete program. — Zakaj nikdar ne poročate o razmerah na Dolenskem? (Op. ur.: Zato, ker nihče ne dopisuje. Naši listi so odprti vsakemu zavednemu delavcu, zato dopisujte.)

LITJA. Dne 13. decembra je skicala unija stavbinskih delavcev iz Celja shod in s kakšnim namenom? Poslala je kar tri referente in sicer: Leskovška iz Celja in zlatozobega Svetka in Rejca iz Ljubljane. Geslo teh gospodov s krvavimi rokami, pokrvavljenimi od proletarske krvi, je bilo, da dobijo tekstilno delavstvo v njene vrste, ali zelo so se opekli, prišlo je samo pet sodrugov in tri sodružice vsi zavedni člani Z. T. in O. d. imeli pa so okrog 60 stavbincev, kateri so zasluženi v njihovi Uniji. Seveda vsi trije so govorili o tekstilni stroki, nobeden pa ne o delovanju njihove Unije. Prva dva sta bila bolj zmerna, a gospod Svetek, ta pa je vedel veliko povedati tudi o neodvisnih, seveda je poročal sam svoje grehe katere je le zvrčal na neodvisne. Govorili so tudi o nekem njihovem skrajšanem delovnem času na 10 ur, seveda čudno se nam ni zdelo, da govorijo o 10 urniku, ker oni se niso nikdar strinjali z 8-urnim delom, za katerega pa so ravno neodvisne organizacije, ki se z vso silo bojujejo, da ga obdržijo. Povemo tem izdajalcem delavstva naj ne silijo med tekstilne delavce, zakaj ti jim znajo popukat vse umelne zobe, sicer so po našem mnenju bili sami tega mišljenja in so nagovorili stavbince, da jih zabarikadirajo, niso pa tem revežem povedali, da je vodstvo njihove organizacije krivo, da so delali celo nedeljo brez 50%, in izgubljali zdravje, ko so lovili po vodi trame in deske brez vsake odškodnine. Ta je zopet ena izmed onih dicitnih organizacij, kateri ni dovolj, da je delavec suženj v podjetju, ampak mora biti suženj tudi v organizaciji, dokazov k temu je dovolj, da se je izrazil in tudi z dejanjem pokazal predsednik Unije, da kdor ne bo tako plesal kakor on zvižgal bo takoj odpuščen in se je to tudi zgodilo z precejšnjim številom razredno zavednim proletarcem. Čudo pa tudi ni, zidarski mojster Šorn je vreden solrudnik nacionalistov, zraven solrudnik Unije. Pozivljamo tudi stavbinsko delavstvo, da si izvoli odbor, kateri bo zastopal delavce in kapitaliste. Zivel razredni boj!

Resnica o organizaciji živilskih delavcev v Ljubljani. V zadnjih dveh številkah piše neki V. P. na dolgo in široko o tem, kje tiči vzrok slabosti organizacije živilskih delavcev. Pa brez uspešno, ker pere zamorca, ki bode ostal vedno črn. Vsepovsod išče vzrokov, samo tam ne, kjer so — pri reformističnih kolovodjih Osred. društva, ki imajo najboljše zveze z zadrugo pekovskih mojstrov in ki raje skrbno pazijo, da se to dobro razmerje ohrani, kot pa da bi se zaščitili delavski interesi. Posebno se zaganja dopisun v mojo osebo. Vprašam ga: Ali mu je znano, zakaj se je mene izključilo iz organizacije in zakaj se me ni postavilo pred razsodišče, kakor sem na podlagi pravil zahteval? Zakaj si ne upate objaviti dogovorov s podjetniško zadrugo? Ali se vendar čutite krive in se bojite obsodbe? — Meni nasvetujete, naj se borim za načela. Vprašam vas: ali sumi delavnik, odprava nočnega dela, za katere sem se boril, niso načela? Seveda vam je načelni boj, to kar uga-

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

nja va Magušar, ki se brali z mojstri, ki terorizira pomočnike, ki podaljšuje delovni čas in upeljuje nočno delo. Načelni boj pri vas je to, da Magušar govori, da je že poskibel, da nobena pravila iz delavskega doma policija ne bo potrdila in da ve, da s. P. ne bo dobil nikjer dela v Ljubljani. — Kljub vsem tem izdajstvom, ki jih uganjate, smo pripravljene v interesu pekovskih pomočnikov, v interesu enotnosti strok. organizacij, da se snidemo z delegati vseh organizacij na skupni konferenci in da si tam povemo iz oči v oči, kje tičijo vzroki naše nemoči in da se potem podamo skupno na delo za močno rezredno zavedno organizacijo živinskih delavcev. A. P.

Zagorje. (Orožniki v preiskavi.) V zadnjih številkah »Strokovne Borbe« smo objavil par vprašanj na komandanta V. orožniške brigade radi profizakoničnega poslopanja zagorskih orožnikov proti rudarjem. Preiskavo vodijo neki drugi orožniki. Kakšen bo rezultat, sporočimo. Opozorjamo vse sodruge, da na zaslišavanjih iznesete vse, kar so sporočili tudi nam. — V zvezi s tem, nam sporoča s. A. K. iz Zagorja, da so se pusili fotografirati tisti orožniki, ko so bili med stavko v Zagorju in ne samo zagorski in da so dolg potem, ko se je o tej stvari prvič pisalo v »S. B.«, že plačali.

Odgovor »Delavcu« z dne 18. dec. št. 50 na članek »Tri pisma«. Odgovarjam z ozirom na to, ker nisem osebnost Svetkovega, Golmajerjevega in Jankovičevega kalibra, samo naslednje: Dopis, kateri je bil zaplenjen od zagrebških socializdajalcev in poslan ljubljanskim bratcem v cenzuro, je dokaz, kako na nepošten način hočejo ti pokorni slugi buržuazije in kalnem ribarju. Veseli me, da ste vendar enkrat pokazali, kaj znate; da govorimo iskreno in odkrito, moram povedati tem cenzuristom tuje lastnine, da pri tako nepoštenih činih, kakor so se jih pričeli posluževati zadnje čase, ne bodo imeli uspeha. Prejkoslej bo prišel čas, ko bodo širše kovinarske mase in ostali proletarijat spregledale vaše demagoško delo in se z gnusom odvrnile od vas. Ako bi vam bilo količkaj za proletarsko čast, katere nimate niti pičice, bi bilo vaše delo poštenejše in častnejše. Nikar iluzij, s katerimi farbate še nezavedne proletarske mase, pač pa govorimo odkrito. Pripoznajite, da v vaših srcih ni poštenja za proletarsko stvar, kakor je to povedal že J. G. na Jesenicah, v najbolj zagrizenem demokratskem gnezdu, da njemu ni za socializem in komunizem, pač pa mu je samo za službo, vse drugo je postranska stvar. — Izjava, katero je izjavil imenovani, se mi ni zdela pretirana in tudi je nisem smatral za šalo, pač pa sem molčal, ker nisem osebnost; sedaj pa, ko so se gospodje okrog »Delavca« začeli posluževati tako nesramnega dela cenzure, sem pa primoran, da povem celi javnosti, kaj da so ti ljudje in kaj da hočejo. — Kar se pa tiče ujedinjenja, sem pa mnenja, da prej ne bo proletarijat Slovenije ujedinjen, dokler ne razžene tega gadjega gnezda in postavi na njihovo mesto resnejše in poštenejše ljudi, katerim bo proletarska stvar sveta, ne pa samo fraza za njihovo razkošnost in udobno življenje. — Proletariatu Slovenije pa polagam na srce, da naj zasleduje te svoje voditelje in naj napravi temeljito remediuro, ker drugače bo prekasno. — Toliko za danes vam okrog »Delavca« v znanje, drugič o priliki kaj več. A. Vergelj.

Odgovor »Straži« — stari klepetulji.

Klerikalni revolverski žurnalček »Straža« se je že od nekdanj rad zaletaval v našo organizacijo. Dosedaj smo molčali in se na te jezuitske fraparije nismo ozirali, ker smo bili mnenja, da je škoda časa in prostora. Ker pa čuje »Straža«, kako se po mariborski delavnici južne železnice preklinja in v številki od 16. novembra v svoji onemoglosti laja nad neodvisno, evo ji malo odgovora. — V omenjeni številki se namreč zgraža nad tem, da je NSZO predložila vodstvu delavnice zahteve za reguliranje plač po min. naredbi št. 72 (ozir. M. S. br. 6705 od 18. avg. 1923), seveda brez klerikalne Prometne zveze in da smo baje s tem prelomili sklep bivšega akcijskega odbora, ker smo nastopili sami zase. Sklepi akc.

odbora pa ne pridejo več v poštev, ker več ne obstoja in takih akc odboov tudi ne potrebujemo, kjer zastopnik žegnane Prometne zveze hodi po navodila v kloštre in k trehrednikom. Sej akc. odbora se je namreč udeleževal le kolikor so mu razne tercijalke dopuščale ponoči hoditi okoli. Zato se pa le kar naprej držite sklepov akc. odbora (kakor je videli, jih še nikdar poznali niste) — magari do sodnega dne. Da smo pa mi prvi nastopili, da se izvede reorganizacija plač, pa ni naša krivda. Vi bi to že davno lahko storili, ker imate v Beogradom vedno najboljše zveze in zato tudi vsa sredstva na razpolago. Mi železničarji bi vam bili zelo hvaležni, ako bi se vi prvi potrudili. Če pa mislite, da moramo tudi mi čakati, da se kaka črna ali žolta organizacija zbudi, potem pa še lahko nekaj časa čakamo. Tisti pravilnik nam bi že davno lahko poslali, zakaj pa hodijo vaši poslanci v Beograd — menda ne samo po dnevnice, saj uspeha še niso prinesli nikakega od tam — razen davkov, kuluka, skrupucane pragmatike in podobnih dobrol.

Nadalje člankar nekaj klobasa, da si ne upamo povedati, če smo se spomnili tudi pomož. delavstva. Zato svetujemo dopiscu, naj le malo nalančneje preštudira naš predlog in bo videl, da so tudi ti zastopani z njim vred. Obenem bo videl, da delavstva nismo razdelili na razne razrede, pač pa po poklicih, a nobenega za plačo 18.50 Din na uro, kakor on laže. Delavstvo v delavnici pa preklinja le vašo esesarsko stranko, ki zna tako farbati lačne železničarje.

Sicer pa vaše pisanje ni slabo, in če bi ga uresničevali, vam povemo, da smo takoj z vami. Le žal, praksa je dokazala ravno nasprotno! Mi še nismo pozabili klerikalne skrbi in ljubezni za železničarje. Nismo še pozabili popa Korožca, žel. ministra dobrega spomina in njegove očelovske ljubezni do železničarjev, ko je leta Gospodovega devetnajstodvajsetega udnil Profokol sporazuma, tudi še nismo pozabili dobrojenega črnega generala Brejca, ki je železničarjem mesto kruha dal svinca zobal na Zaloški cesti.

Gospodje, tedaj ste imeli neomejeno oblast, noben Pašić ali Pribičević vam tedaj ni branil nasitiati lačnih železničarjev. Tudi vašo slavno avtonomijo bi lahko dobili z malim trudom. Seveda tedaj vam tega ni kazalo uresničiti, ker ste pač bili pri korih; ko so vas pa danes drugi prasci odrinili od korit, pa bi se radi zopet — po hrbtih nezavednih železničarjev, viničarjev, kmelov, hlapcev in še cela pisana procesija jih je, katere farbate z avtonomijo — vsedli na ministrske stolčke — magari tudi centralistične, — in vaših obljub bi bilo konec, dejanj pa ljudi. Gospodje, kar vi danes obljubljate, (za 300 Din dnevno se že izplača nekaj obljubili) — to bi že davno lahko storili.

Železničarji, Vam, ki se še pustite od raznih žegnanih lenuhov voditi za nos, povemo tole: Vaša organizacija je samo Splošna Žel. Org. — ona je edina prava res vaša zastopnica. Ne pustite se begati od raznih kapitalističnih hlapcev in njihovih organizacij, katere nas le cepijo in nam samo škodujejo.

Organizirajte se v njej vsi — uspeh ne bo izostal.

Zivela enotna fronta po klerikalni krivdi sestradanih železničarjev, pa brez farovških trebušnikov!

Spartak.

Zagorje. Baš danes smo iz pošte »auslezvali« cel kupa »Del. Novic«. Pri nas jim pravijo »Čuk-ŕa palci«, črke so lepe, za na stranišče pa že ni. Vsak je dobil vse izvode za nazaj in v vsaki položnica, ki ima tako lepe črke, da je za tja, kamor gre cesar peš, dobra. Kolportiranje oskrbujejo radikali, ki pošiljajo naslove (obrtnikov tudi) in dopise za »Delavske Novice«. V teh dopisih vrše reklamo, za kar se jim vsi zagorski sodruzi zahvaljujejo. Odgovarjati nanje se sploh ne izplača, vendar se priporočamo za Novice, ker nam črke ugajajo in papir rabimo, posebno v zimi. Nadalje bi priporočali Laditu, da pride enkrat v Zagorje, kjer je dober teren za dirko. Spremljal bi ga po Zagorju v diru neznačni Antević Pobežgovič, radikalni kristkindelček, ki nosi veliko žalobno

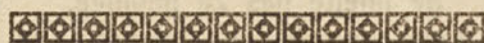
pesniško kravato, ker se je pred letom bahal s tujimi literarnimi produkti ali pa je direktno nekaj prepisal in dal za svoje! Književno sodišče bi ga že pričvrknilo! — Radikali, ki so vsled strahu pred progono postali gostje Pašičeve brade, se hvalijo češ: »Zdaj že imamo ritnice zažihtrane!« in pa: »Vam bomo že zobe izbili«. To so sosedniki Bornemisse in Radoševića, ki sta ravno tako iz skrajne leve prišla v Orjuno. Isto pot bodo šli tudi naši Tineti in Anteti; ki jih poučuje Suntijs: »Der Schein trügt!« — Iz volitev v II. rud. skupino je izšla ZRD kot zmagovalka. 70% rud. delavstva v Zagorju stoji na strani ZRD. — Naš Delavski dom je še vedno zapečaten in Vesna še ne gane delovati. Sklicali smo za 16. decembra protestni shod, a shod nam je oblast prepovedala, ker se boji nemirov. Delavec je torej ostal brez vsakih pravic in še to, kar se mu je vzelo, ne sme zahtevati, da se vrne. Mi protestiramo proti temu nečudenemu terorju!

Spartak.

Pavlušal Na ploho ni potreba več pisati, kar na Miho piši. Ta »prvi org« zamenjaj izraze. Za božič glej, da se oglasiš pri Lajošul! — Ali si mi ti vzela hrvaški slovar? Jaz ga rabim zmirom. Za božič mi prinesi »Pravilnice Izтока«.

Pozdravel

Mile.

Mile Klopčič:

Novemberski sen.

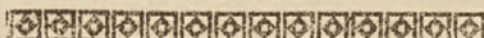
Jesen

je bila, ko sanjal sem sen:
januarske dneve
in sklenjene roke
in nagnjeno glavo
na prsa globoko.
Na prošnje njihove
le kri se odzove
po cestah v potoke.
O
spočetje krvavo!

V svečanu snežen je
krvave še srage
pokril in trpljenje
do marčeve zmage.
Zatem je polelje
zorelo spočetje
v novemberske dneve.
Tedaj smo grobove
krog Kremļa kopali
zatem, ko okove
smo si razkovali.
In peli smo speve...

Jesen

je bila, ko sanjal sem sen.
Verujem
v resničnost teh sanj, ki jih snujem
in čutim
bližino teh sanj, ki jih slutim!

DELAVSKO GLASBENO DRUŠTVO
V LJUBLJANI

priredi

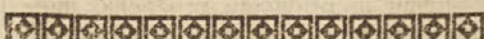
SILVESTROV VEČER

v gostilniških prostorih pri »Pavškovi«
na Martinovi cesti.

Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina
za osebo 5 Din.

Na sporedu je: Petje, šaljivi prizori, kupleti, ples, opolnoči Alegorija. — Najvpljudneje se vabijo vsi, ki so prijatelji poštene zabave; oskrbljeno je za resno in šaljivo proizvajanje, plesateljini pridejo do svoje popolnosti, kajti zibala jih bo v ljubkih valčkovih melodijah priznana godba na lok (šramel) iz Domžal, ki je že pri večjih prireditvah nastopal. In preživeli bomo vsaj nekaj ur v skupnosti ter pozabili na vsakdanje težnje.

K obilni udeležbi vabi najvpljudneje odbor.

Zveza tekstilnih in oblačilnih delavcev v Lilliji želi vsem članom in čitateljem veselo božične praznike!

Odbor.

Književnost.

Koncem oktobra je pričela v Zagrebu izhajati »Književna republika«, mesečnik za vse kulturne probleme. Izhajala bo v redakciji Miroslava Krleža v mesečnih zvezkih po najmanj 40 strani. Predplačilo na 12 številk je 100 Din. Posamezne številke stanejo 10 Din. Naročnino naj se pošlje na administracijo »Književne republike«, knjižara Vinko Vošicki, Koprivnica. Rokopise in knjige na uredništvo »Književne republike«, Zagreb, Kukovičeva ulica 18. — Tiskana bo v latinici, za to jo priporočamo slovenskim sodrugom. Upamo tudi, da bodo v »Književni republiki« sprejeti tudi slovenski sestavki. — Naročajte se!

Naše knjige.

V upravništvu Strokovne Borbe se dobe sledeče knjige:

»Kroz sindikalno teorijo in prakso« od F. F., v latinici. Cena 5 dinarjev.

»Položaj radničke klase v Jugoslaviji«, od CRSOJ, v cirilici. Cena 6 Din.

Vsaka organizacija in vsak zaupnik pa tudi vsi zavedni delavci in delavke, ki se hočejo izobraziti, morajo imeti in poznati te knjige.

Zveza Rudarskih Delavcev, podružnica

Zagorje

sklicuje

izvanredni občni zbor

za dan 23. decembra 1923 ob 3. uri popoldne v prostore Ivana Borišek v Toplicah št. 28.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo blagajnika.
3. Volitev odbora.
4. Razno.

Dolžnost vseh rudarjev-članov je, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo z izkaznicami.

Za žrtve rudarskega štrajka.

Sodruzi od »Delavske Slovenije« iz Amerike so poslali že pred nekaj časa 2000 Din, katere pa nismo mogli objaviti, ker nismo vedeli, v kateri namen je bila poslana gornja vsota. Sedaj ko smo dobili lozadevno poročilo, objavljamo naknadno, kar naj nam ameriški sodruzi oprosite.

VSEM NEODVISNIM STROKOVNIM ORGANIZACIJAM.

V nedeljo 30. decembra 1923 se vrši v Delavskem domu v Ljubljani ob 9. uri dopoldne

plenarna seja Z. N. S. O.

Dnevni red:

1. Poslovno poročilo tajnika in blagajnika.
2. Poročila posameznih organizacij.
3. Poročilo o situaciji in naše namloge.
4. Razno.

Vse organizacije se pozivajo, da pripravijo za plenarno sejo potrebna poročila in da pošljejo svoje zastopnike.

Zahvala.

Podpisana se najlepše in najsodruženje zahvaljujem vsem neodvisnim steklarjem za nabrano darovano podporo 1920 K.

Zagorje, 17. decembra 1923.

M. Poljšakova.

Vsak zavedni proletarec mora biti naročnik »Strokovne Borbe«.

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo.

Odgovorni urednik: Vergelj Anton.

Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.